

2019 DÖNEM SONU İŞLEMLERİ VE 2020 YILINDA YAPILACAK İŞLEMLERE İLİŞKİN HATIRLATMALAR

ÖZET

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 2019 vergilendirme dönemine ilişkin olarak vermeleri gereken gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinde beyan etmeleri gereken vergi matrahlarını doğru hesaplayabilmeleri için, 31.12.2019 tarihi itibariyle yapmaları gereken dönem sonu işlemleri ile 2020 yılı başında yapılacak işlemlere ilişkin hatırlatmalar aşağıda sıralanmıştır.

I. 2019 DÖNEM SONU İŞLEMLERİ İLE İLGİLİ HATIRLATMALAR

Dönem sonu işlemleri; geçici vergi uygulaması nedeniyle takvim yılının üçer aylık dönemin sonunda yapılması nedeniyle, konu hatırlatma amaçlı olarak başlıklar halinde aşağıda belirtilmiştir.

1. Mevcut emtia fiilen sayılmak suretiyle değerlemesi yapılmalıdır.
2. Stok sayımında fiili durum ile kaydî durum karşılaştırılarak noksanlık veya fazlalık varsa nedeni araştırılmalı ve katma değer vergisi de dikkate alınarak gerekli düzelme işlemleri yapılmalıdır.
3. Stok sayım ve değerlemesinden sonra satılan malın maliyeti tespit edilerek kayıtlara alınmalıdır.
4. Stoklarda varsa değer düşüklüğü bununla ilgili olarak takdir komisyonuna başvurup gerekli karar alınmalıdır.
5. Yıl içinde amortismanına tabi iktisadi kıymet alınmışsa, bunların alımıyla ilgili olarak yılın sonuna kadar oluşan kredi faizi, kur farkı, vade farkı vs. giderler ilgili iktisadi kıymetin maliyetine eklenmelidir.
6. 01.01.2004 tarihinden önce aktifleştirilen iktisadi kıymetlerin cari yıla ilişkin amortismanları eski usul ve esaslar çerçevesinde, 01.01.2004 tarihinden sonra aktifleştirilen iktisadi kıymetlerin cari yıl amortismanları ise, Maliye Bakanlığınca ilan edilen oranlar dikkate alınarak hesaplanmalıdır.
7. Yıl içinde alınan binek otomobilleri için kıst amortisman uygulamasına dikkat edilmelidir.
8. Yıl içinde satılan amortismanına tabi iktisadi kıymetler nedeniyle ayrılmış bulunan amortismanlar satış esnasında dikkate alınmalıdır.

9. Satılan amortismanına tabi iktisadi kıymetler ile ilgili olarak oluşan kâr, gerekli şartlar sağlanmışsa yenileme fonu hesabına aktarılmalıdır.
10. Zarar gören amortismanına tabi iktisadi kıymetler ile ilgili olarak alınan sigorta tazminat bedeli iktisadi kıymetin değerinden fazla olan kısmı, gerekli koşulların varlığı halinde yenileme fonu hesabına atılmalıdır.
11. Kıst amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin, amortisman süresinin son yılında, ayrılmayan ilk yıla ilişkin amortisman tutarının gider kaydı yapılmalıdır.
12. İlk tesis ve taazzuv (kuruluş ve örgütlenme) giderleri ile özel maliyetler gibi aktifleştirilen giderlerin yıllık itfa payları hesaplanıp gider yazılmalıdır.
13. Peşin ödenen giderler içinde 2019 yılına ilişkin olanlarının alınıp cari yıl giderlerine atılması unutulmamalıdır.
14. Peşin tahsil edilen gelirler hesabında bulunan ve 2019 yılı geliri olan kısmın bu hesaptan alınarak cari dönem hasılatına eklenmelidir.
15. Alıcılarla (müşterilerle) ilgili cari hesap mutabakatları yapılmalıdır.
16. Satıcılarla ilgili cari hesap mutabakatları yapılmalıdır.
17. Bankalarla gerekli mutabakatlar sağlanmalıdır.
18. Yukarıda sayılan her üç mutabakat sonucuna göre gerekirse ilgili kayıtlar yapılmalıdır.
19. Kasa sayımı yapılarak kaydi durumla fiili durum karşılaştırılmalı farklılık varsa gerekli araştırma yapıp kayıtlara alınmalıdır.
20. Döviz kasası Maliye Bakanlığınca belirlenen kurlar esas alınarak değerlendirilmeli ve gerekli kayıtlar yapılmalıdır.
21. Bankadaki döviz hesapları Maliye Bakanlığınca belirlenen kurlar esas alınarak değerlendirilmeli ve kayıtları yapılmalıdır.
22. Çeklerin reeskonta tabi tutulmasına olanak verildiğinden, alınan çekler ile verilen çeklerin reeskonta tabi tutulması halinde oluşan farklar, vergilemede gelir veya gider olarak dikkate alınmalıdır.
23. Alacak ve borç senetleri istenirse reeskonta tabi tutulabilir. Alacak senetleri reeskonta tabi tutulması halinde borç senetleri de mutlaka reeskonta tabi tutulmalıdır. Senetlerde faiz oranı belli değilse, T.C. Merkez Bankası reeskont oranı uygulanarak gerekli kayıtlar yapılmalıdır.

Reeskont Hesaplama Formülleri:

a. İç İskonto Formülü:

$$\text{Reeskont Tutarı} = \frac{\text{Nominal Değer} \times \text{Faiz Oranı} \times \text{Gün Sayısı}}{36.000 + (\text{Faiz Oranı} \times \text{Gün Sayısı})}$$

b. Peşin Değer Formülü:

$$\text{Peşin Değer} = \frac{\text{Nominal Değer} \times 36.000}{36.000 + (\text{Faiz Oranı} \times \text{Gün Sayısı})}$$

$$\text{Reeskont Tutarı} = \text{Nominal Değer} - \text{Peşin Değer}$$

Alacak Senetleri Reeskont İşleminin Muhasebe Kaydı

----- / -----		
657 Reeskont Faiz Giderleri Hes.	-----	
122 Alacak Senetleri Reeskontu Hes.		-----
----- / -----		

Alacak Senetleri Reeskont İşleminin Ertesi Yıl Kapanışının Muhasebe Kaydı

----- / -----		
122 Alacak Senetleri Reeskontu Hes.	-----	
647 Reeskont Faiz Gelirleri Hes.		-----
----- / -----		

Borç Senetleri Reeskont İşleminin Muhasebe Kaydı

----- / -----		
322 Borç Senetleri Reeskontu Hes.	-----	
647 Reeskont Faiz Gelirleri Hes.		-----
----- / -----		

Borç Senetleri Reeskont İşleminin Ertesi Yıl Kapanışının Muhasebe Kaydı

----- / -----		
657 Reeskont Faiz Giderleri Hes.	-----	
322 Borç Senetleri Reeskontu Hes.		-----
----- / -----		

24. Yabancı para birimi üzerinden düzenlenen alacak ve borç senetleri de yukarıda belirtildiği şekilde reeskonta tabi tutulabilir. Senetlerde faiz oranı belli edilmemiş ise, Londra bankalar arası faiz oranı (LIBOR) esas alınmalıdır.

25. Bankalardaki vadeli mevduat hesaplarının dönem sonu itibariyle hesaplanan faiz tutarlarının gelir kaydı unutulmamalıdır.

26. Kullanılan banka kredileri ile ilgili olarak dönem sonuna kadar oluşan faiz tutarı hesaplanıp gider kaydedilmelidir.

27. Aktifte kayıtlı bulunan;

- a) Hisse senetleri,
- b) Fon portföylerinin %51'i Türkiye'de kurulu bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgeleri, alış bedeli ile değerlendirilmelidir.
- c) Yukarıda sayılanlar dışındaki tüm menkul kıymetler borsa rayici ile değerlendirilmelidir. Borsa rayici yoksa veya borsa rayici muvazaalı bir şekilde oluştuğu anlaşılması halinde, değerlendirmeye esas bedel, menkul kıymetin alış bedelinin vadede elde edilecek gelirin (kur farkları dahil) iktisap tarihinden değerlendirme gününe kadar geçen süreye ilişkin kısmı eklenmek suretiyle tespit edilmelidir.
- d) Ancak, borsa rayici bulunmayan, getirisi ihraç edenin kâr ve zararına bağlı olarak doğan ve değerlendirme günü itibariyle hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetler alış bedeli ile değerlemesi yapılmalıdır.

28. Dava ve icra safhasına giren alacaklar için karşılık ayrılıp gider kaydedilmelidir. Teminata bağlı alacaklar bu safhaya gelse bile karşılık ayrılmamalıdır.

----- / -----	
128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hes.	-----
120 Alıcılar Hes.	-----
----- / -----	
654 Karşılık Giderleri Hes.	-----
129 Şüpheli Tic. Alacaklar Karşılığı Hes.	-----
----- / -----	

29. Dava ve icra takibine değmeyecek derecede (dava ve icra masraflarının alaktan fazla olması durumundaki) küçük alacaklar için birden fazla yazılı istenmiş olmak koşulu ile karşılık ayrılmalıdır.

30. Mahkeme kararına veya kanaat verici bir belgeye (Konkordatoya) dayanarak tahsil olanağı kalmayan alacaklar kayıtlardan silinmelidir.

31. Ortaklara verilen borçlara adat hesaplanıp,

- a) Şirket kredi kullanmışsa kredi faiz oranı,
 - b) Kullanmamışsa reeskont oranı,
- üzerinden faiz hesaplanıp fatura düzenlenmeli ve %18 KDV uygulanmalıdır.

32. Dönem giderleri ile ilgili yansıtma kayıtları yapılarak, gelir ve gider hesaplarının tamamı dönem kâr veya zarar hesabına aktarılmalıdır.

33. Yıllık beyannameye eklenmek üzere, yıl içinde kesinti yolu ile ödenen vergilerle ilgili olarak, kesintiyi yapan kurum ve kuruluşlardan yazılar alınmalıdır.

34. Yapılan bağış ve yardımların gider yazılması yerine, yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinde beyan edilen gelirden indirilmesi esası getirilmiş olduğu hususu dikkate alınmalı ve buna göre bağış ve yardımların tamamı önce kanunen kabul edilmeyen gider olarak beyanname üzerinde kazanca eklenmeli

ve daha sonra gelirden indirilecek bağış ve yardımların tutarı kazancın %5'ine (kalkınmada öncelikli yörelerde %10'una) (K.V.K.10/1-c maddesi uyarınca kurumlar vergisi mükelleflerinde sadece %5'i) kadar olan kısmı hesaplanarak beyannamede ayrıca gösterilmek suretiyle kazançtan indirilmelidir.

Formül: Kurum Kazancı – (Geçmiş yıl zararları + İştirak kazançları) x %5

Özel kanunlarına göre yapılan ve miktar sınırlamasına tabi olmayan bağış ve yardımlar da önce KKEG olarak dikkate alınıp kazancın varlığı halinde beyannamede ayrıca gösterilerek suretiyle indirilmelidir. (Bu kanunlar şunlardır: 7269 sayılı Umumi Hayata Müessif Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu, 222 sayılı İlk Öğretim ve Eğitim Kanunu, 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu, 3338 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Kanunu, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu, 2878 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu, 278 sayılı Türkiye Bilimsel Teknik Araştırma Kurumu Kanunu ve 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu)

35. Diğer kanunen kabul edilmeyen giderler tespit edilerek beyannamede kurum kazancına eklenmesi unutulmamalıdır.

36. Serbest bölgelerden elde edilen gelirlerin istisna olarak dikkate alınması temin edilmelidir.

37. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında elde edilen kazançların kurumlar vergisinden istisna olduğu unutulmamalıdır.

38. Türk Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesinden veya devrinden sağlanan kazançların varlığı halinde bu kazançların kurumlar vergisi istisna edildiği unutulmamalıdır.

39. Gelir Vergisi Kanununun geçici 69 uncu maddesi hükmü uyarınca varsa yatırım indirimi istisna tutarı belirlenmelidir. Buna göre;

A. 31.12.2005 tarihi itibarıyla indirim konusu yapılamamış ve 2019 yılına devreden yatırım indirim istisna tutarlarının indeksleme yapılarak ticari/zirai kazançtan veya kurum kazancından indirilmesi unutulmamalıdır.

B. 24.04.2003 tarihinde önce yapılan müracaatlara istinaden alınan Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında başlanılan ve 01.01.2006 tarihinden sonra yapılan yatırımlar nedeniyle 2019 yılına devreden yatırım indirimi istisna tutarlarının indeksleme yapılarak ticari/zirai kazançtan veya kurum kazancından indirilmesi sağlanmalıdır.

Yukarıda (B) ayırımında belirtilen şekilde kurumlar vergisi mükellefleri tarafından yararlanılan yatırım indirim istisnası tutarı üzerinden, kazancın dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın mutlak surette, G.V.K. nun Geçici 61 inci maddesi kapsamında %19.8 oranında gelir vergisi kesintisi yapılacağı hususu unutulmamalıdır.

C. Gelir Vergisi Kanunu'nun yürürlükten kaldırılan 19 uncu maddesi kapsamında 2005 yılında başlanmış olup iktisadi ve teknik bütünlük arz eden ve 01.01.2006 tarihinden sonra gerçekleştirilen

yatırımlar nedeniyle yapılan yatırım harcamalarının %40'ı olan yatırım indirimi istisnası tutarının 2019 yılına devreden tutarının da endeksleme yapılarak ticari/zirai kazancın veya kurum kazancının vergilendirilmesi sırasında dikkate alınmalıdır.

40. Kurumlar Vergisi Kanununun 5, 5/A ve 5/B maddeleri kapsamında kurumlar vergisinden istisna edilen varsa aşağıda belirtilen kazançlar tespit edilerek kurum kazancından indirilmesi sağlanmalıdır.

- a. Tam mükellef kurumlardan elde edilen iştirak kazançları,
- b. Dar mükellef kurumlardan elde edilen iştirak kazançları,
- c. Yurt dışı iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar,
- d. Emisyon primleri,
- e. Yurtdışı inşaat ve onarım işleri ile teknik hizmetlerden sağlanan kazançlar,
- f. Portföy ve fon işletme kazançları,
- g. Gayrimenkul satış kazançlarının %50'i ve iştirak satışları kazançlarının %75'i,
- h. Banka borçlarının ödenmesinde kullanılan gayrimenkul ve iştirak hisseleri satış kazançları,
- ı. Bankaların, finansal kiralama veya finansman şirketlerinin alacak karşılığında elde ettikleri gayrimenkullerin satışından sağlanan kazançların %50'i, gayrimenkul dışındaki değerlerin satışında doğan kazançları %75'i,
- i. Eğitim kazançları,
- j. Rehabilitasyon merkezlerinin işletilmesinden sağlanan kazançlar,
- k. Kooperatiflerin ortakları için hesapladıkları risturnlar.
- m. Her türlü taşınır ve taşınmaz malların 6361 sayılı Kanun kapsamında geri kiralama amacıyla ve sözleşme sonunda geri alınması şartıyla, kurumlar tarafından finansal kirama şirketleri, katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarına satışından doğan kazançlar ve bu kurumlarca söz konusu varlıkların devralındığı kuruma kira süresi sonunda devrinden doğan kazançlar,
- n. Her türlü varlık ve hakların, kaynak kuruluşlarca, kira sertifikası ihracı amacıyla ve sözleşme sonunda geri alınması şartıyla varlık kiralama şirketlerine satışı ile varlık kiralama şirketlerince bu varlıkların devralındığı kuruma satışından doğan kazançlar.
- o. Yabancı fon kazançları,
- ö. Sınayi mülkiyet hakları.

41.01.01.1999 tarihinden önce işletmeye dahil olup işte kullanılan taşıtların aynı zamanda zati ve ailevi ihtiyaçlarda da kullanılması halinde bu araçların amortismanlarının 1/2' si gider olarak dikkate alınmadığı nedenle, söz konusu taşıtların 2019 yılında satılması halinde, gider kaydedilmeyen amortisman tutarları beyanname üzerinde, diğer indirimler kısmında gösterilerek, kazançtan indirilmelidir.

42. Beyan edilen kazançta göre hesaplanan kurumlar vergisi ile eski hükümlere göre yararlanılan yatırım indirimi istisnası tutarı üzerinden kesilen gelir vergisi toplamı kadar vergi karşılığı ayrılıp, 31.12.2019 tarihli bilanço ve gelir tablosunda (Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülükler karşılığında) gösterilmelidir.

43. 2019 yılına ilişkin olup, kurumlar vergisi beyannamesi verilene kadar gelen gider faturalarının KDV tutarları hariç, 2020 yılı kanunu defter kayıtlarına geçmiş yıl gideri olarak kaydedilip, kurumlar vergisi beyannamesinde bu fatura toplamları diğer indirimler sütununda gösterilerek matrahtan indirilmesi sağlanmalıdır. Ancak geç gelen fatura KKEG ilişkin ise, KDV toplamı üzerinden gider yazılacaktır.

44. 2018 yılına ilişkin olup 2019 yılı kayıtlarına alınan geç gelen fatura bedelleri, 2018 yılı kurum kazancından beyanname üzerinden indirilmiş olacağından, bu tutarların 2019 yılı beyanı sırasında kanunen kabul edilmeyen gider olarak kumum kazancına eklenmesi unutulmamalıdır.

45. 2016 vergilendirme döneminde satılan ve yenilenmesine karar alınan amortismanına tabi iktisadi kıymetlerle ilgili olarak oluşturulan yenileme fonu hesabına konulan tutar, ilgili iktisadi kıymet alınmaması halinde 2019 yılı kazancına eklenmesi unutulmamalıdır.

46. Örtülü sermayeye ilişkin faiz ve benzeri ödemeler ile örtülü yoldan dağıtılan kazançlar bir yandan kanunen kabul edilmeyen gider olması yanında, diğer yandan bu ödemeler hesap döneminin son günü itibarıyla dağıtılmış kâr payı sayıldığı hususu unutulmamalı ve ödenen bu tutarlar brütleştirilmek suretiyle üzerinden kâr dağıtımına ilişkin %15 oranında yapılacak vergi kesintisine ilişkin muhtasar beyannamenin 27.01.2020 tarihine kadar verilmesi ve kesilen verginin 27.01.2020 günü akşamına kadar ödenmesi sağlanmalıdır.

Örnek 1. A.Ş. Ortaktan aldığı 1.200.000.- TL borç karşılığında 2019'de 120.000.- TL faiz ödemiş ve finansman gideri yazmıştır. Dönem başı öz sermayesi 300.000.- TL'dir. (Bu borcun tamamı 2020 yılında ödenecektir.)

- Örtülü Sermaye Tutarı = Ortaklardan Alınan Borç - (Öz sermaye x 3)

$$300.000.- \text{ TL} = 1.200.000.- - (300.000.- \times 3)$$

- Örtülü Sermayeye İlişkin Faiz = $\frac{\text{Örtülü Sermaye} \times \text{Ortaklara Ödenen Faiz}}{\text{Ortaklardan Alınan Borç}}$

$$30.000.- \text{ TL} = \frac{300.000.- \times 120.000.-}{1.200.000.-} \quad (\text{KKE. Gider yazılır.})$$

- Dağıtılan net kâr payı = Örtülü sermayeye ilişkin faiz olup 30.000.- TL'dir.

- Dağıtılan kâr payının net tutarı %15 kesinti oranına göre brüt tutarı $= (30.000.- \times 100 / 85) = 35.294.12$ TL olup, bu tutar üzerinden yapılacak vergi kesintisi $(35.294.12 \times \%15) = 5.294.12$ TL olacaktır.

- Bu tutar vergi 27.01.2020 günü akşamına kadar muhtasar beyanname ile beyan edilip aynı günün akşamına kadar ödenmesi ve ödenen bu tutar kurumca 2019 veya 2020 yılı kayıtlarına KKEG yazılması gerekir.

Örnek 2. A.Ş. 2019 yılında ilişkisiz kişiye 725.000.- TL sattığı tekstil makinasını bir benzerini aynı vade ve koşullarda ortağının kardeşine 700.000.- TL satmıştır.

- Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Dağıtılan Kazanç = Emsal Fiyatı - İlişkili Kişiye Yapılan Satışın Bedeli.

25.000.- TL = 725.000.- TL – 700.000.- TL

- Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılan 25.000.- TL KKEG olarak kurum kazancına eklenmesi yanında ayrıca, dağıtılan net kâr payının olarak %15 vergi kesintisine tabi tutulacaktır.

- Buna göre 25.000.- TL'nin %15 kesinti oranına göre brüt tutarı = (25.000.- x 100/ 85) = 29.411.76 TL olup, bu tutar üzerinden yapılacak vergi kesintisi (29.411.76 x %15) = 4.411.76 TL olacaktır.

- Bu tutar vergi 27.01.2020 günü akşamına kadar muhtasar beyanname ile beyan edilip aynı günün akşamına kadar ödenmesi ve ödenen bu tutar kurumca 2019 veya 2020 yılı kayıtlarına KKEG yazılması gerekir.

47. KVK.'nun 7 inci maddesi ile GVK.'un 75 inci maddesi uyarınca 31.12.2019 tarihi itibarıyla elde edilmiş sayılan kontrol edilebilen kurum kazancı veya kâr payı tutarlarının beyannameye ithal edilmesi unutulmamalıdır.

48. 2019 yılı kurum kazancı üzerinde %22 oranında kurumlar vergi hesaplanması gerektiği unutulmaması yanı sıra; 15.6.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'a uygun yeni veya tevzi yatırım yapanlar bahsi geçen kararnamenin 15 inci maddesi uyarınca indirimli kurumlar vergisi uygulamasından (KVK' nun geçici 9 uncu maddesi hükmü de dikkate alınmak suretiyle) yararlanmayı gözden kaçırmamalıdır.

49. Yurt dışında ödenen vergilerin mahsubunda yasada belirtilen belgeler temin edilerek tercüme ettirilmesi ve beyannameye eklenmelidir. Bu şekilde mahsup edilecek verginin tutarı, yurt dışı kazanç üzerinden Türkiye'de alınacak vergiden fazla olmayacaktır.

50. Ücret geliri elde edenler dışındaki gerçek kişiler tarafından 2019 yılı yılında elde edilen kazançların beyan sırasında 07.12.2019 tarih ve 30971 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7194 sayılı Kanununun 17 nci maddesine göre değiştirilen ve aşağıda belirtilen, Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesi hükmü dikkate alınması gerekmektedir.

<i>18.000 TL'ye kadar</i>	<i>%15</i>
<i>40.000 TL'nin 18.000 TL'si için 2.700 TL, fazlası</i>	<i>%20</i>
<i>98.000 TL'nin 40.000 TL'si için 7.100 TL (ücret gelirlerinde 148.000 TL'nin 40.000 TL'si için 7.100 TL), fazlası</i>	<i>%27</i>
<i>500.000 TL'nin 98.000 TL'si için 22.760 TL (ücret gelirlerinde 500.000 TL'nin 148.000 TL'si için 36.260 TL), fazlası</i>	<i>%35</i>
<i>500.000 TL'den fazlasının 500.000 TL'si için 163.460 TL (ücret gelirlerinde 500.000 TL'den fazlasının 500.000 TL'si için 159.460 TL), fazlası</i>	<i>%40</i>

Not: Kanunlarının geriye uygulanmama prensibi ile birlikte verginin dönemselliği ilkesi göz önünde bulundurularak 2019 yılı gelirlerine %40 oranının uygulanması mümkün olmayacağından, vergiye tabi

gelirinin 500.000.- TL geçenlerin ihtirazi kayıtla beyannamelerini vermeleri ve tahakkuk fişini tarihinden itibaren 30 gün içinde dava açmaları yerinde olacağı görüşümdedir.

51. Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 121 inci maddesinde yer alan koşulların varlığının sağlanmış olduğu kontrol edilerek, %5 oranında vergi indirimi uygulamasından yararlanılması unutulmamalıdır.

52. Şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 2020 yılında itibaren G.V.K. nun 113 üncü maddesinde yer alan “Hasılat Esaslı Kazanç Tespiti” düzenlemesinden yararlanmak isteyenlerin yazılı başvurularını 2019 Aralık ayı içinde yapmaları gerektiği, konu ile ilgili olarak yayımlanan 309 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği düzenlemeleri de dikkate alınarak, hatırlatılmaktadır.

53. Geçici vergi uygulaması nedeniyle, geçici vergi dönemleri itibariyle,

- a) Amortisman ayıranlar dönem sonunda amortisman ayırmaktan vazgeçebilirler.
- b) Amortisman hesaplamayanlar dönem sonunda amortisman ayırabilir ve gider yazabilirler.
- c) Alacak ve borç senetlerini reeskonta tabi tutmayanlar dönem sonu itibariyle reeskont yapabilirler.
- d) Alacak ve borç senetlerini reeskonta tabi tutanlar dönem sonunda reeskonttan vazgeçebilirler.
- e) Yıl içinde yararlanan yatırım indirimi istisna uygulamasından verilen geçici vergi beyannamelerinin düzeltilmesi koşulu ile vazgeçebilirler.
- f) Geçici vergi dönemlerinde yararlanılmayan yatırım indirimi istisnasından dönem sonunda yararlanılabilir.
- g) Dikkate alınan diğer istisna ve indirimlerin dikkate alınmaktan vazgeçilebilir.
- h) Dikkate alınmayan diğer istisna ve indirimler dikkate alınarak kazançta indirilebilir.

II. 2020 YILINDA YAPILACAK İŞLEMLERE İLİŞKİN HATIRLATMALAR

1. 2019 yılı kanuni defterlerin tamamının yazdırılma işi bir an önce tamamlanmalıdır. E Defter uygulamasından yararlananlarda, son aya ilişkin beratın alınmış olduğundan emin olunmalıdır.

2. 2019 yılı yönetim kurulu karar defterinin kapanış tasdiki 2020/Ocak ayı sonuna kadar ve 2019 yılı yevmiye defterinin kapanış tasdikinin ise, 2020/Haziran ayı sonuna kadar yaptırılmalıdır.

3. 2020 yılında kullanılacak kanuni defterlerin tasdiki 2019/Aralık ayı içinde yaptırılmalıdır.

4. 2019 yılında kullanılan kanuni defterlerin 2020 yılında da kullanılması durumunda, bu defterlerin tasdik işlemleri 2020/Ocak ayı içinde yaptırılmalıdır.

5. 2020 yılı yevmiye defterine yapılan açılış kaydından sonra, bir önceki yılda yapılan reeskont kayıtları, ters kayıt yapılarak kapatılmalıdır.

6. Sigorta şirketleri tarafında 2019 yılında ayrılarak gider kaydedilen muallak hasar karşılıkları, kazanılmamış pirim karşılıkları ve hayat matematik karşılıkları ile denge karşılıkları 2020 yılı açılış kaydından sonra, kâr hesabına aktarılmalıdır.

7. 2019 yılı vergilendirme dönemine ilişkin kurum kazancının beyanı sırasında, kurum kazancından indirilen ve eski hükümlere tabi tutulan yatırım indirimi istisna tutarı üzerinden en geç kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği ay içinde, %19.8 oranında gelir vergisi kesintisi yapılmalı ve buna ilişkin muhtasar beyanname ertesi ayın 26 ıncı günü akşamına kadar verilir, kesilen gelir vergisi 26 ıncı günü akşamına kadar ödenmelidir.

8. 2019 yılı kurum kazancından (kârından) personele temettü ikramiyesi verilmesi düşünülüyor ise, gerekli kararların kurumlar vergisi beyannamesi verilmesinden önce alınmalı ve kararlaştırılan tutar kurumlar beyannamesinde gösterilerek kurum kazancından indirilmesi ve bu ikramiye üzerinden kurumlar vergisi beyannamesini verildiği ay içinde gelir vergisi kesintisi yapılarak, takip eden ayın 26 üncü günü akşamına kadar muhtasar beyanname verilmeli ve kesilen vergi 26 ıncı günü akşamına kadar ödenmelidir.

9. a) İmtiyazname ve Ruhsatname almış olan kurumların Harçlar Kanunu'na ekli 8 sayılı tarifede yer verilen ve yıllık olarak ödenmesi gereken harçlar,

b) Motorlu taşıtlar vergisinin ilk taksiti,

2020/Ocak ayı içinde ödenmelidir